

## DESET GODINA POSTOJANJA ŽIVE ANTIKE (1951 — 1960)

Navršava se 10 godina od prvoga osnivačkog sastanka koji je održan u Zagrebu u drugoj polovini meseca avgusta 1950 godine kada su bili postavljeni temelji našem časopisu.

Potreba za jednim glasilom klasičnih filologa naše zemlje postojala je, razume se, i u bivšoj Jugoslaviji od 1918—1941, ali je činjenica da klas. filolozi onda nisu uspjeli dobiti nužna sredstva za pokretanje svoga časopisa.

Ono što nije ostvarila bivša Jugoslavija za 23 godine svoga postojanja, naša preporođena demokratska i socijalistička zemlja ostigla je u prvim godinama svoga života. Razumevanje koje je pokazala narodna vlast naše mlade makedonske republike, i lično njen tadašnji predstavnik za prosvetu, nauku i kulturu drug Krste Crvenkovski, za potrebe klas. filologije zaslužuje puno priznanje; ono je učvrstilo naše samopouzdanje i ispunilo nas radošću i ponosom.

Danas kada se nalazimo na kraju desete godine postojanja i rada našega časopisa sa zadovoljstvom se sećamo sastanka u Zagrebu, prvoga poluzvaničnog kontakta katedara za klas. filologiju, plodnih diskusija i zaključaka, jednodušnih želja i potpune saglasnosti svih prisutnih u zajedničkoj odluci o formiranju prvoga redakcionog odbora. O svemu tome bio je vođen i zapisnik iz kojega je administracija našega časopisa svojevremeno dobila jedan izvadak koji je ujedno prvi i jedini dokument o osnivanju i organizovanju *Žive Antike*.

Proslavljajući desetogodišnjicu rada mislimo da će biti od interesa za naše mlađe a i za starije saradnike da objavimo ovde tekst toga prvog akta o osnivanju *Ž. A.* Evo njegova prepisa:

### I Z V A D A K

*iz zapisnika sastanka klasičkih filologa u Zagrebu*

Na inicijativu prof. Petruševskoga iz Skoplja, održan je u Zagrebu 26. i 28. VIII. 1950. sastanak profesora klasičke filologije iz Beograda, Skoplja i Zapreba. Bio je pozvan i prof. Grošelj iz Ljubljane, ali nije mogao prisustvovati sastanku zbog službenog boravka na Bledu. Svrha sastanka bila je, da se razmotre razni problemi, a poglavito pitanje osnivanja časopisa za klas. filologiju, koji bi imao savezno značenje. Raspravljalo se i o mogućnosti osnivanja Društva klas. filologa, o pitanju koordinacije nastave na fakultetima, o nabavi literature iz inozemstva, o gostovanju nastavnika i izmjeni iskustava. Sastanku su prisustvovali: iz Skoplja prof. Petruševski, iz Beograda prof. Budimir, prof. Đurić i asistent Marković, iz Zagreba prof. Majnarić, docent Gortan i asistent Sironić.

Nakon raspravljanja i savjetovanja donesen je zaključak, da se osnuje časopis za klas. filologiju, koji će tretirati pitanja iz područja klas. filologije i bliskih područja.

Naslov časopisa bit će „Živa antika“. Obrazloženje naslova „Živa antika“ dat će prof. Budimir u uvodnom članku prvoga broja. Članci u časopisu moraju tretirati ili naučne probleme i moraju biti originalni naučni radovi, ili mogu biti popularno-naučni. Članci se mogu pisati na: srpsko-hrvatskom, slovenskom i makedonskom jeziku. Naslov časopisa štampat će se latinicom stiliziranim slovima. Duljina članka s rezimeom, na bilo kojem stranom jeziku, može biti do 3 arka najviše. Tiraža časopisa određena je na 1000 komada. Časopis će izlaziti dva puta godišnje na 10—15 araka. U časopisu će biti i ilustracije, a i vinjete, poglavito iz naše zemlje. Rukopisi moraju biti napisani na stroju. Časopis će za sada izlaziti u Skoplju, jer je vlada N. R. Makedonije osigurala materijalne izdatke, a Filozofski fakultet u Skoplju ima svoju štampariju. Izabran je i redakcioni odbor, u koji su ušli:

- 1) Prof. Petruševski iz Skoplja, koji će biti i odgovorni urednik
- 2) Prof. Budimir iz Beograda
- 3) Prof. Majnarić iz Zagreba
- 4) Prof. Grošelj iz Ljubljane.

Peto mjesto urednika ostavljeno je za budućeg profesora klas. filologije iz Sarajeva.

Svaka narodna republika ima svoga urednika, kojemu su pisci članaka dužni slati svoje rukopise. Urednik će ih prosljediti odgovornom uredniku, a u spornom slučaju čitat će članak svaki urednik napose i tek tada će se donijeti konačna odluka o članku. Katedre klas. filologije nastojat će, da okupe sve filologe iz svoje republike i da ih pozovu na suradnju. Tek tada, kada se sakupe svi klas. filolozi, može se pomišljati i na osnivanje Društva klas. filologa FNRJ, na kongres i prošireniji i plodniji rad. O drugim se navedenim problemima raspravljalo i stvorio zaključak, da se sve ostalo odloži na neko vrijeme, dok časopis ne okupi sve suradnike i započne svojim izlaženjem.

Moramo ovdje ipak priznati da je prva ideja o pokretanju jednoga glasila klas. filologa naše zemlje došla od proff. M. Budimira i M. N. Đurića.

Ciljevi i zadaci koje smo sebi postavili u početku, kao što se može videti i iz uvodnoga članka prof. M. Budimira u prvom broju časopisa, uglavnom su ispunjeni a u nečemu i prevaziđeni. *Živa Antika* je okupila gotovo sve starije i mlađe klas. filologe naše zemlje od kojih su mnogi postali njeni stalni saradnici. Izlaženje časopisa dosada nije bilo dovedeno u pitanje. Rukopisa je uvek bilo dovoljno i sa malim izuzetkom gotovo svi su bili objavljeni. Originalnih radova je redovno znatno više nego naučpopularnih članaka i prikaza. Upravo su ovi poslednji naša slaba tačka. Dok prikazi kod većine srodnih časopisa u inostranstvu zapremaju veći deo njihova prostora, *Ž. A.* nije dosada uspela da popuni njima ni  $\frac{1}{4}$  svoga opsega.

Problemi koje su naši saradnici tretirali na stranicama *Ž. A.* obuhvataju gotovo sve discipline klas. filologije i najbliže srodne oblasti. Mi nemamo namere da na ovom mestu damo ni najsumarniji prikaz toga našeg zajedničkog rada. Smatrali smo samo da će ipak biti dobro ako na kraju ovoga jubilarnog broja donesemo sadržaj odn. spisak svih radova i prikaza objavljenih u prvih 10 godišta *Ž. A.*, sređenih po azbučnom redu prezimena saradnika.

Treba napomenuti da je pojava *Žive Antike* bila vidno obeležena i u zemlji i u inostranstvu, negde kraćim a negde i dužim prikazima. Opšti je utisak bio dobar. Tako je, na primer, pisac prikaza u uglednom engleskom časopisu „*The Classical Review*“ (vol. LXVI No 1 za 1952,

na str. 53) svoje simpatije izrazio time što je članak završio uzvikom „Vivat Viva Antiquitas“.

Prva saradnja sa srodnim institucijama u inostranstvu bila je uspostavljena našom inicijativom neposredno posle objavljivanja prvoga broja *Ž. A.* Ona se odvijala u prvo vreme isključivo radi razmene sa srodnim inostranim časopisima, radi čega je pri Seminaru za klasičnu filologiju u Skoplju bila organizovana posebna služba uz administraciju *Ž. A.* Razmena je u toku poslednjih godina znatno porasla a inicijativa za razmenu publikacija sada sve više dolazi sa strane. Na kraju ovoga godišta može se videti šta je sve od inostranih časopisa i drugih publikacija dobijeno za *Ž. A.* u Seminaru za klas. filologiju u Skoplju.

Interes inostranih kolega za *Ž. A.* je stalno rastao. Njihove primedbe da su nam rezimei ponekad prekratki i bez potrebne argumentacije uverile su nas da bi bilo bolje da naše naučne rasprave i druge originalne priloge dajemo na inostranim jezicima. Tako smo počev od VII godišta, po dogovoru sa saradnicima, i počeli objavljivanje celih radova na stranim jezicima, iako smo još od II godišta neke svoje kraće originalne priloge pisali na latinskom jeziku. Ovim je i inostranim kolegama bila otvorena mogućnost saradnje u našem časopisu. Tako je u drugom broju VIII godišta objavljen članak engleskoga filologa Johna Chadwicka iz Cambridgea; u IX godištu je došla saradnja grčkoga filologa Joh. Kakridisa iz Soluna, a u ovom broju imamo članke dvojice nemačkih kolega, jednoga iz Istočne i jednoga iz Zapadne Nemačke, i jednoga iz Grčke.

Odazivanje inostranih kolega na naš poziv i njihova želja za saradnjom u našem časopisu, za koju danas inicijativa dolazi i sa njihove strane, najbolje govori o afirmaciji koju je *Živa Antika* postigla i van naše zemlje. Ovim je *Ž. A.* dobila karakter međunarodnoga časopisa za klas. filologiju a naša zemlja i na ovom polju s uspehom ostvaruje svoju pozitivnu politiku internacionalne saradnje i aktivne miroljubive koekzistencije.

*Skoplje.*

*M. D. P.*